Devlet Nüshası

Eylül 1970

EMEK

HAFTALIK YAYIN

İlksen - Tös Ortak Kurultayı Yapıldı

TÜRKİYE - İLKSEN VE TÖS BİRLEŞME KONUSUNDA ANLAŞAMADILAR

6-7 Ağustos 1970 tarihlerinde Ankara'da Türkiye-İlksen ve TÖS'ün ortak kurultayı yapıldı. Bilindiği gibi Türkiye öğretmenlerini bünyelerinde toplayan her iki örgütte tutum ve eylemleriyle ilerici bir çizgiyi izlemekte ve giderek güçlenmektedirler. Ortak kurultay işte bu iki güçlü yığın örgütünün daha tutarlı ve devrimci bir anlayış içinde birleşmelerini sağlamak yönünde atılmış bir adım olarak değerlendirilmelidir.

Büyük öğretmen boykotundan bu yana gelişen olaylar İLKSEN ve TÖS'ü birleşmeye doğru itmiş ve bu konu bütün ilericilerce dikkatle izlenmiştir. Fakat bu birleşmenin somut bir tabiili yapılamadığı ve taraflar henüz bu sorunu çözecek şartlara ulaşamadıkları için, ortak kurultay birliği sağlayamamıştır. Her iki örgüt de Türkiye devrim mücadelesindeki yerlerini koymuşlar ve birleşme üzerindeki tezlerini ileri sürmüşlerdir. Tezler içerisinde

Devamı Sayfa 3 de

TİP ANAYASA MAHKEMESİNE BAŞVURDU

SIKI YÖNETİMİN UZATILMASI ANAYASAYA AYKIRIDIR

Türkiye İşçi Partisi, Sıkı Yönetimin onanması ve süresinin uzatılması kararlarının iptali için Anayasa Mahkemesine başvurdu.

Genel Başkan Şaban Yıldız'ın çağrısiyle olağanüstü olarak toplanan Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısında alınan sıkı yönetim ilânının onanması ve süresinin uzatılması kararlarının Anayasaya aykırılıkları dolayısiyle, hakkında Anayasa Mahkemesinde iptal davası açılması için Genel Başkan Şaban Yıldız'a oy birliği ile yetki ve görev vermiştir.

Bu karar uyarınca Türkiye İşçi Partisince bugün Anayasa Mahkemesinde, adı geçen kararlar aleyhine iptal davası açılmış bulunmaktadır. Genel Başkan Şaban Yıldız'ın imzasiyle Anayasa Mahkemesine sunulan dava dilekçesinde özetle şu hususlar yeralmaktadır:

Dilekçede önce adı geçen yasama işlemlerinin niteliklerinin tartışması yapılmakta ve Anayasamızın gerekçesi ve muhtelif maddelerinin ortaya koyduğu gerçek karşısında "vatandaşlar için hayati mecburi tasarruflar" ölçüsü içinde bunların adı ne olursa olsun "yasa" niteliğinde olduğu ve Anayasa Mahkemesinin yargı denetimi içinde bulunduğu belirtilmektedir. Dilekçede bu konuda son olarak şu düşünceler yeralmaktadır. "Sıkı yönetim ilânının onanması ve süresinin uzatılması gibi, bütün özgürlükleri bir süre için askıya alan veya kısıtlıyan bir yasama işleminin yargı denetiminin dışında bırakılabileceğini düşünmek, Anayasamızın temel ilkeleri ve getirdiği sistem karşısında mümkün de-

Devamı Sayfa 8 de

GÜNDEM

Değerli Okurlar,

Elinizdeki yayın, bildiğiniz gibi uzun bir gecikmeyle çıktı. Bu gecikmenin bazı nedenleri var. Ama temel nedeni para sıkıntısı. Bunu açıkça belirtmek isteriz. EMEK haftalık yayın'ın okurlara parasız olarak gönderilmesi ve EMEK aylık derginin giderlerinin yüksekliği ve para sıkıntısına yol açan başlıca etkenlerdendir. Yaz ayında bulunuşumuz ise para sıkıntısını artırıyor.

Durumu böylece bilginize sunduktan sonra, hemen söyleyelim ki, ne olursa olsun EMEK, ikili yayınını sürdürecektir. Aksaklıkları okurlarımızında yardımıyla kısa zamanda gidereceğimize inanıyoruz. Bu konuda bazı tedbirler almış bulunuyoruz.

Bundan böyle aksamadan okurlarımızın karşısına çıkabileceğimize inanıyoruz.

Yeni Ekonomik Kararlar Emekçilere Karşıdır

Geçen pazar günü Hükümet, paramızın dış değerini % 66.6 oranında düşüren bir devalüasyon kararı almış olduğunu açıkladı. Buna göre doların resmî kuru 9 liradan 15 liraya çıkarılmış oluyordu.

Devalüasyonun başarılı olabilmesi yani ihracatın artıp ithalâtın kısılması için, iç fiatlar seviyesinin sabit kalması, hiç değilse devalüasyon oranında artmaması lâzımdır. Oysa, bilindiği gibi, bizzat devalüasyon iç fiat seviyesini artırıcı bir etki yaratır. Bundan ötürü Hükümet, devalüasyonla birlikte, fiat yükselişlerini önlemek için, yeni vergiler ve zam-

Devamı Sayfa 3 de

TİP GENEL BAŞKANI YILDIZ İKTİDARIN SON KARARLARINI KINADI

Öte yandan, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Şaban Yıldız devalüasyon ve onunla ilgili olarak alınmış olan son kararlar hakkında basına aşağıdaki demeci vermiştir.

"Adalet Partisi iktidarının altı yıldır izlemekte olduğu özel sektörcü ekonomi politikası memleketi gittikçe yoğunlaşan bir bunalıma sürüklemiştir. Dün ilân edilen devalüasyon ve buna ilişkin diğer kararlarla bu bunalıma güya bir çare bulunmak istenmektedir.

Kapitalist düzen gerçevesi

Devamı Sayfa 3 de

SAYI : 9

8 AĞUSTOS 1970

ENFLASYON VE DEVALÜASYON NEDİR?

Bu yazı Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi profesör Sadun Aren'in Gerçek Yayınevi tarafından yayınlanan "100 soruda ekonominin el kitabı"nın DEVALÜASYON NEDİR? ENFLASYON NEDİR? bölümlerinden aynen alınarak hazırlanmıştır.

ENFLASYON NEDİR?

Enflasyon, cari fiyat seviyesinde, toplam talebin toplam arzdan fazla olması demektir. Bu takdirde fiyatlar genel seviyesi yükselmeğe başlar. Bundan ötürü, enflasyonu, bir de bu görüntüsü bakımından tanımlamak mümkündür. Buna göre enflasyon, fiyatlar genel seviyesinin devamlı ve hızlı olarak yükselmesi demektir.

Fiyatların devamlı olarak artması zamanımızda hemen hemen bütün memleketlerde görülen bir olaydır. Genel olarak gelişme ve kalkınma sürecinde ekonominin yeni durumlara intibakı fiyatlar genel seviyesinin yükselmesini zorunlu kılar. Ancak bu gibi sıhhat alâmeti sayılabilecek fiyat yükselmeleri yavaş olur ve bundan dolayı da olumsuz tesirler yapmaz. İşte bu sebepten, yukardaki enflasyon tanımına fiyat artışlarının «hızlı» olması şartı konmuştur. Bu hız hakında kesin bir ölçü vermek mümkün değilse de, memleketimiz için yılda %5'in üstünde bir fiyat artışının enflasyon sayılması gerektiğini kabul edebiliriz.

Bazı kimseler enflasyonu fertlerin satın alma güçlerinin azalması şeklinde düşünürler. Böyle düşünenler, eğer ferdi gelirler de fiyatlarla aynı oranda artarsa, enflasyondan bahsedilemeyeceğini söyler. Bu düşünce tarzı yanlıştır. Çünkü enflasyonun birçok etkileri vardır. Bunlardan sadece birisinin halledilmiş olması enflasyonun varlığını ve onun ifade ettiği ekonomik denge bozukluğunu ortadan kaldırmaz.

ENFLASYONUN ETKİLERİ NELERDİR?

Enflasyonun ekonomi üzerinde çeşitli etkileri vardır. Bunların en önemlileri gelir dağılımını ve ödemeler dengesi üzerinde olanlarıdır.

Fiyatların hızla ve devamlı olarak artması, gelirleri para cinsinden ve sabit olan kimselerin zararınadır. Genel olarak ücret, maaş ve kira geliri ile geçinenler bu gruba girerler. Bütün bu çeşit gelirler sözleşmelerle tesbit edilmiş olduklarından sık sık ayarlanamazlar. Bunların milli gelir içindeki payları azalır. Buna karşılık, enflasyondan özellikle spekülatörler yararlanır. Bu devrelerde birden bire zengin olan insanlar türerler. Ayrıca, alacaklılar zarara, borçlular da kâra çıkarlar. Bundan ötürü, enflasyondan evvel büyük borçlara girip yatırım yapmış olanlar, çok kârlı çıkarlar. Kısacası enflasyon devrelerinde ekonomik güçleri zayıf olanlar ezilir, kuvvetli olanlar daha da güçlenirler. Böylece gelir dağılımı daha da bozulur.

Enflasyonun diğer önemli tesiri ödemeler dengesi üzerindedir. İç fiyatların yükselmesi, döviz kurları sabit tutulduğuna göre, ithalâtı teşvik ve ihracatı kısıtlayarak ödemeler dengesinin aleyhe dönmesine sebep olur. Gerçekten iç fiyatların yükselmesi, dış fiyatlar sabit kaldığı ya da daha az yükseldiği takdirde, kurulmuş olan dengeyi bozar. Yabancı paraların gerçek değerleri resmi kurlarının çok üstüne çıkar. Bu durumda resmi kurdan döviz alıp ithalât yapmak çok kârlı olur. Diğer taraftan, fiyatlarımız yabancılara pahalı geldiğinden ihracatımız da azalır. Aynı sebepten, dışardan turistler memlekete gelmek istemezler, ama memleketten dışarıya turist olarak gitmek isteyenler çoğalır.

Bunlardan başka, enflasyonun, yatırımların yönü ve tasarruflar üzerinde de karmaşık etkileri vardır.

Şiddetli bir enflasyonda ekonominin kontrolu elden çıkar ve sosyal gerginlik artar. 1954-58 devresinde memleketimizde böyle bir durum olmuştur. Bunun, 27 Mayıs Devrim hareketinin nedenleri arasında payı vardır. Bundan ötürü hâkim sınıflar da şiddetli enflasyonlardan kaçınmak isterler. 1955-60 arasında toptan eşya fiyatları %100 oranında artmıştır. Oysa 1960-65 arasındaki artış % 22'den ibarettir.

ENFLASYONUN SEBEPLERİ NELERDİR?

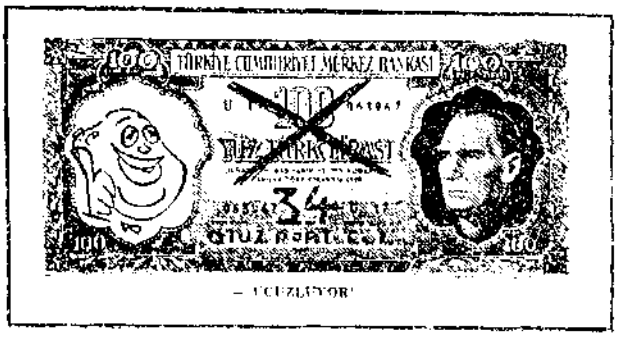
Enflasyonun başlıca iki sebebi vardır. Birincisi yatırımların tasarruftan fazla olması, diğeri de gelir çekişmesidir.

Yatırımlar tasarruflardan fazla olunca, fazla olan kısım munzam para (banknot veya kaydi para) yaratılmak suretiyle finanse ediliyor demektir. Böylece karşılığında gerçek bir mal ve hizmet artışı olmadan para çıkarılması tabii olarak fiyatların artması sonucunu verir. Fiyatların artması yüzünden, çok defa, toplumun yapmağa hazır (niyetli) olduğu tasarruftan fazla yatırımı yapılması da mümkün olmaz.

Gelir çekişmesinden doğan enflasyon; toplumdaki önemli bir sınıf ya da tabakanın milli gelir içindeki payını artırması ve diğerlerinin de buna karşı koymasından doğar. Bu iş şöyle olur: Farzedelim ki Hükümet memurlara önemli bir zam yapmıştır. Bu takdirde, fiyatlar sabit kalırsa, memurların hayat standartları yükselir, yani milli gelir içindeki payları diğer sınıf ve tabakaların aleyhine olarak artar. Fakat diğer sınıf ve zümreler buna razı olmazlar ve nisbi durumlarını korumak için, onlar da kendi ücretlerine ve mallarının fiyatlarına zam yaparlar. Böylece fiyatlar yükselir. Fiyatlar yükselince memur maaşlarına tekrar zam yapmak gerekir ve ilâ. Aynı şey, işçilerin prodüktiviteleri artmadığı halde ücretlerine büyük bir zam almaları, ya da Hükümetin tarım mahsullerine önemli bir zam yapması ile de başlayabilir.

Başlangıç nedeni yatırımların tasarruflardan çok olması olan bir enflasyon da, bir süre sonra gelir çekişmesine dönüşür. Bundan ötürü enflasyon, sadece ekonomik değil fakat aynı zamanda sosyal - politik bir olaydır da.

Bu iki temel nedenden başka devalüasyon da enflasyonu tahrik edebilir. Ancak devalüasyon zaten enflasyonun sonucu olduğu için, bunu bağımsız bir enflasyon nedeni saymak güçtür.

– ÜÇÜZLİYOR!

DEVALÜASYON NEDİR?

Devalüasyon, milli paranın değerinin yabancı paralar cinsinden düşürülmesi demektir. Bu takdirde döviz kuru yükselir. Örneğin; 1958 devalüasyonunda, dolar kuru 2.80 liradan 9 liraya yükseltilmiştir. Memleketimizde 7 Eylül 1946'da, 4 Ağustos 1958'de ve sonuncusu 10 Ağustos 1970 de olmak üzere üç defa devalüasyon yapılmıştır.

Devalüasyon ithal mallarının Türk parası cinsinden fiyatlarını yükseltir, ihraç mallarının da yabancı para cinsinden fiyatlarını düşürür. Bundan ötürü devalüasyon, ithalatı azaltıcı ihracatı da artırıcı bir etki yapar.

Bir de belli bir sahada devalüasyon yapmak vardır. Örneğin; 1968 başlarında yalnız turistler için (1 dolar = 12 lira olan) yeni bir kur ihdas edilmiştir. Resmi kur 9 lira olduğuna göre yalnız bu alan için % 33 oranında bir devalüasyon yapılmış demektir.

Devalüasyona, yabancı paraların gerçek değerleri resmi kurlarının çok üstüne çıktığı zaman başvurulur. Kötü olan belki ekonominin bu duruma getirilmiş olmasıdır. Fakat bu duruma gelindikten sonra, devalüasyon yapmakta zarar değil, yarar vardır. Yalnız, zamanını ve devalüasyon oranını iyi hesap etmek lâzımdır.

Kalkınmakta olan bir memlekette devamlı olarak yeni sanayiler kurulur ve bundan dolayı da maliyet bünyesi devamlı olarak değişir. Bu gibi memleketlerde sık sık devalüasyon yapmak gerekir. Ancak bunların toptan bir devalüasyon şeklinde olması yerine, gelişmekte olan sanayi mamullerinin ihracını teşvik edecek yeni kurlar ihdası şeklinde olması daha doğrudur. Çünkü toplam bir devalüasyon buna gerek duymayan alanları da etkiler. Örneğin, bugün mamul madde ihraç etmekte güçlük çekiyor fakat tütün, fındık, üzüm gibi maddelerimizin ihracında böyle bir güçlük çekmiyoruz. Şimdi böyle bir durumda, sınai mamul ihracatını teşvik için toplam bir devalüasyon yaparsak, tütün, fındık, üzüm gibi mallarımızı da, gereksiz yere, ucuz satmış oluruz. Bundan ötürü, yalnız sınai mamul ihracatına uygulanacak ayrı ve daha yüksek bir döviz kuru ihdas etmek, elbette ki, memleketin yararına olur. Bu, aynı zamanda, kısmi bir devalüasyon yapmak demektir.

İlksen - Tös

Baştarafı 1 de

bazı hatalı anlayışlar yer alınakla birlikte, her iki sendika da birleşme konusunda ısrarlı olduklarını belirtmişlerdir.

TÜRKİYE İLKSEN'e göre öğretmen kitlesi homojen bir kitle değildir. Bu kitleyi oluşturan kademeler arasında sosyal statüleri, ekonomik güçleri, egemen sınıflar karşısındaki durumları itibariyle farklılıklar vardır. Bu farklılıklar aslında artık değerden alınan paya göre belirlenmekte ve kitleyi oluşturan kesimler yani kademeler arasında çelişkiler yaratmaktadır. Bu çelişkiler uzlaşabilir çelişkiler olduğu için bütün öğretmenler birleşmelidir. Ancak yine de kademeler arasında çelişkiler olduğu için, birleşme karma bir örgütte değil, dört kademeyi örgütleyen dört sendikanın oluşturduğu federatif bir üst örgütte olmalıdır. Ayrıca, çelişkiler dikkate alındığından ve her kademe kendi ekonomik günlük mücadelesine daha sıkı sarılacağından bu tür örgütlenme daha hızlı bir bilinçlenme ve tutarlı bir birlik getirecektir. Karma bir sendika dinamik olmayacaktır.

TÖS'e göre ise; öğretmen kitlesi bir bütündür. "Öğretmen öğretmendir." Eğitmenden profesöre kadar bütün öğretmenler aynı işverenden iş almaktadır. Ve aynı düzen içinde ezilmektedir. O halde karma bir sendika içinde hepsini birleştirmeliyiz. Kademe esasına göre örgütlenirsek güçsüz kalırız, bölünürüz.

Görüldüğü gibi her iki sendika da birlikten yanadır. Ama güçlü ve doğru bir birliğin yollarını aramaktadır. Durum öyle gösteriyor ki yöntemler konusunda en iyi çözümü somut şartlar gösterecektir. Hem İLKSEN hemde TÖS kendi anlayışları içinde eylemlerini sürdürürken sosyal ve ekonomik gerçekler karşısında en iyi çözümü bulacaklardır. Şimdiden şu kadarını söyleyelim ki TÖS kendi tezini yeni baştan gözden geçirmek ve olaylara daha geniş bir perspektif içinde bakmak zorundadır. Örgüt rekabetçiliği devrimci eylemin ve öğretmenlerin değil; hakim sınıfların yararına olacaktır.

KURTULUŞ YOLU TOPLATILDI

Sosyalist işçiler tarafından çıkarılmakta olan Kurtuluş Yolu isimli gazetenin son sayısı toplattırılmıştır.

Mağribiden mal kaçırır misali matbaadan polis tarafından alınarak götürülen gazete işçi sınıfının haklı direnişini anlatmakta, sıkı yönetimin nasıl hakim sınıflardan yana çalıştığının örneklerini vermekteydi.

Tıp Genel Başkanı

Baştarafı 1 de

içinde ve bu düzenin mantığına göre alınan bütün tedbirler gibi, bu son kararların da işçi ve emekçi halkın zararına ve sömürücü sermayedar sınıfların yararına olduğunda şüphe yoktur. Nitekim sözü geçen kararlar devalüasyonun yanı sıra ve onun bir başarı şartı olarak, fiat istikrarını sağlamak üzere yatırımları ve diğer harcamaları kısıcı, yani deflasyonist tedbirler de getirmektedir. Vergi zamları ve faiz hadlerinin yükseltilmesi bu doğrultudaki tedbirlerdir.

Eğer bu tedbirler başarılı olursa, fiat istikrarı sağlanacak ama bu, yatırımların ve diğer harcamaların kısılması, yani işsizlik yaratılması bahasına olacaktır. Böylece hakim sermayedar sınıflar 'bir taşla iki kuş vurmuş olacaklardır. Hem son sıralarda iyice tökezlemeye başlamış olan bozuk düzenlerini işçi ve emekçi halkımızın sırtından tekrar işler hale getirecekler, hem de yaratacakları işsizlik vasıtasıyla işçi sınıfını militan hareketlerden yani hak arama imkânlarından yoksun kılan bir tehdit ve baskı silâhı kazanmış olacaklardır.

Ama uyanık işçi ve diğer dar gelirli emekçi sınıflar bu oyunlara gelemeyecek ve sermayedar sınıfların bu tatlı hayallerinin gerçekleşmesine müsaade etmeyeceklerdir."

Almanyadaki Türk
İşçilerinin Gazetesi
TÜRKİYE'DE KURTULUŞ
İşçi Arkadaş Oku, Okut,
Yazı gönder ve Abone ol.
Adres: 1 Berlin 21, Bandel str. 1

Yeni Ekonomik

Baştarafı 1 de

lar ve faiz hadlerinin yükseltilmesi gibi, ekonomik faaliyetleri kısıtlayıcı tedbirler de almıştır.

Bu tedbirler, yani bir yandan vergilerin artırılması ve faiz hadlerinin yükseltilmesi, diğer yandan da devalüasyon sonucu olarak ithal mallarının fiatlarının artması, hem yatırım hem de tüketim harcamalarının kısılmasına sebep olacaktır. Böylece, hem yatırım hem tüketim mallarının satışları azalacağı için bunların fiatlarının yükselmesi de önlenmiş olacaktır. Ancak bu netice işsizlik yaratılması bahasına elde edilecektir. Çünkü, açıktır ki, satışların azalması ve yatırımların kısılması, üretimi de azaltmayı ve işçilere yol vermeyi gerektirecektir. Diğer bir deyimle, Hükümetin devalüasyonla birlikte ve devalüasyonun başarılı olması için almış olduğu tedbirler deflasyonist dediğimiz ekonomiyi daraltıcı ve işsizlik yaratıcı niteliktedir. Oysa, Türkiye gibi temel sorunu kalkınmak olan bir memleketin fiat istikrarı ve denge kurmak uğruna kalkınma çabalarından vazgeçmek ve ekonomiyi bir duraklama içine sokmak zorunda kalması işlerin nasıl kökünden ve temelinden bozuk olduğunun en açık delilidir.

Demek oluyor ki, Hükümet, almış olduğu son tedbirlerle, ekonominin bozulan iç ve dış dengesini tekrar kurmak için gerekli olan fedakarlığı gene işçi ve emekçi sınıfların sırtına yüklemiş bulunmaktadır. Gerçekten, bu son ekonomik kararların hedefi de sonucu da ekonomik durgunluk ve işsizlik yaratmak olacaktır. Yaratılacak işsizlik, işçi sınıfının militan hareketlerini ve taleplerini baskı altına almak bakımından da burjuvazi için değerli bir tehdit silâhıdır.

Fakat, işçi ve diğer emekçi sınıfların bu ekonomik baskılara karşı bilinçli direnişleri, burjuvazinin bu gayretlerini mutlaka boşa çıkaracaktır.

Sıkı Yönetim

Baştarafı Sayfa 1 de

gildir. Bu, Anayasanın, hürriyetlerin genel rejimiyle ilgili 11/1 maddesinin, Hukuk Devleti ilkesinin (Md. 2) ve Devlet işlemlerinin yargısal denetimini öngören demokratik yapısının gereğidir."

Dilekçede daha sonra kanunun esasına geçilerek, "ayaklanma"nın tanımı yapılmaktadır. Bunun "isyan" karşılığı kullanıldığı, kelimenin batı dillerindeki karşılığının ise "insurrection" olduğu belirtilmektedir. Daha sonra insurrection'un tanımı verilerek, "insurrection", "kurulu iktidarı devirmeye yönelmiş silâhlı eylemdir" ve "bu eylemin, halkın büyük kısmının silâhla katıldığı, mevcut iktidarı devirmeyi amaçlıyan ve ağır bir eylem olması gereklidir" denilmektedir. Böylece ayaklanmanın ayırıcı unsurlarının; a) "Harekete geçen halkın silâhlı olması" ve b) "Hareketin hükümete karşı ve onu devirme ye yönelik olması" şeklinde belirdiği gösterilmektedir.

Dilekçede bundan sonra belirtilen unsurlar açısından 16 Haziran olaylarının değerlendirilmesi yapılarak, bunların mevcut olmadığı gösterilmekte ve 16 Haziran olaylarının Anayasal protesto hakkının kullanılmasından ibaret olup, olsa olsa bildirimsiz bir gösteri yürüyüşünden başka birşey olmadığı ifade edilmektedir.

Dilekçede daha sonra, TBMM'nde gerek onama kararının görüşülmesi sırasında, gerek bütün delillerin rahatça toplanabileceği bir süre olan bir ay sonraki sürenin uzatılması görüşmelerinde, hükümet sözcüsünün olayla ilgili olarak, bir ayaklanmanın mevcudiyetini gösterebilecek her iki unsurla da ilgili hiçbir delil ortaya koyamadığı gösterilmektedir.

Ve sonuç olarak, Anayasamıza açıkça aykırı bu kararların en kısa sürede iptali istenmektedir.

EMEK
AYLIK YAYIN

3. SAYI ÇIKTI

Devlet Nüshası

BU SAYIDA OKUYABİLECEĞİNİZ YAZILAR

YAPISAL DİNAMİK SORUNLARIN ELEŞTİRİSİ II. TÜRKİYE'DE GERİLİĞİN GELİŞMESİ-M. KUTLAY

M. KUTLAY bu yazıda, AYLIK EMEK'in 2. sayısında yayınladığımız I. bölümde geliştirdiği "genel model"i, 1908 Burjuva Demokratik Devriminden günümüze kadar olan döneme uygulamaktadır. Gerek, önümüzdeki acil teorik sorunlara getireceği berrak çözümler, gerekse yaratacağı canlı bir tartışma ortamı bakımından, yazı tabu ve doğmalardan arınmış ilginç bir yaklaşım vermektedir. Elde bulunan istatistikleri anlamlı bir şekilde kullanarak, 1908'den bu yana kapitalizmin gelişmesini noktalayan belli başlı olayları tutarlı bir genel model içerisinde incelemektedir. 1908 devrimini yürüten İttihat ve Terakkinin "devrimi sağlamlaştırma" çabalarını somut bir şekilde tahlil ederek, bu çabaların daha sonraki ilerici ve devrimci diye sunulan hareketlerle ilişkisini sergilemektedir.

Yazı dikkatlice okunduğunda aşağıdaki belli başlı sorulara açık cevaplar bulunacaktır.

— İttihat ve Teraklkinin yürüttüğü faaliyetlerin "bağımsızlık" ve demokrasi bakımından anlamı nedir.

— 1908 hareketi karşısında emperyalizmin tutumu ne olmuştur?

— Kurtuluş savaşı diye isimlendirilen "Anadolu hareketi"nin anti-emperyalistliğin özü, sınırları ve dünya devrimci eylemine katkısı nedir?

— Kemalizm bir sınıf ideolojisi değil midir?

— 1923 den sonra kapitalizmin gelistirilmesi hangi formüllerle olmuştur?

— 1950 olayının bu gelişme içinde yeri nedir?

— Ve bugün sanayi ve tarım sektörlerinde üretim güçleri ve üretim ilişkileri ne durumdadır?

Elde bulunan somut verileri en iyi biçimde kullanarak M. KUTLAY, dokunulmaz bölgelerin kapılarını aralamak yolunda cesur bir adım atmıştır.

SÖMÜRGE HALKLARININ MİLLİ KURTULUŞ MÜCADELESİNDE BURJUVAZİNİN ROLÜ

Evgeni VARGA

Varga 1960 yılında yayınladığı "Kapitalizmin Ekonomi Politiği Üzerine Denemeler" adlı son kitabında sömürgeler burjuvazisinin milli kurtuluş hareketlerindeki rolünün incelenmesine de geniş yer vermiştir. 1960 larda aktif bir sorun olan "Siyasal bağımsızlık mücadelesi" içinde burjuvazinin takındığı tavır şüphesiz sosyalistlerce bilinmesi gereken önemli bir noktadır. VARGA o sıralarda bu konuda Marksist literatürde ileri sürülen tezleri örneklere uygulayarak genel bir açıklama yapmakta ve kavramlara daha bir açıklık getirmektedir.

Sömürgeler burjuvazisinin ikili karakterini ve ülkenin sosyo-ekonomik yapısına ve emperyalizmin izliyeceği yönteme de bağlı olarak bunlardan hangisinin burjuvazinin eylemlerini yönlendireceğini incelemektedir. Sosyalist dünya sisteminin varlığının ve güçlenmesini, sömürge burjuvazisinin ilerici rolünü geliştireceğini, gerici rolünü törpüliyeceğini ileri sürmektedir.

VARGA'ya göre, burjuvazi yönetimindeki milli kurtuluş hareketi sadece siyasal egemenliğe ulaşır. Emperyalizmin karşısında tam ve tutarlı iktisadi bağımsızlık ancak kapitalist olmayan gelişme yolunda gerçekleşebilir.

Sömürgelerdeki sınıf ve tabakaların milli kurtuluş hareketleri içindeki eylemlerinde, tarihi, milli, kültürel ve ahlaki etkenleri rolünü de inceleyen VARGA, meseleye sadece iktisadi çıkarlar açısından yaklaşmanın yeterli olmadığını belirtmektedir.

Yazı, aradan geçen 10 yılın deneyimleri de gözönüne alınarak okunmalıdır.

Hazırlayan : M. KILIÇ

SOSYALİZM SAVAŞIMIZ VE MDD'cilik

H. ERGÜN

Türkiye'de izlenecek devrim stratejisi konusunda yürütülen tartışmalar artık hemen her sosyalistim diyenin taraf tutmasını mümkün kılacak kadar olgunlaşmıştır. Kimin ne dediği ve nasıl davrandığı yeterince belirlenmiş; yanlış ve doğru tezler giderek iç tutarlığa kavuşmuştur.

Hüseyin ERGÜN, bugüne kadar sürdürülen tartışmaların aynı zamanda dolaylı bir özetini de veren yazısının ilk bölümünde, milli demokratik devrim teorisinin sosyalist literatürdeki yerini, rolünü ve hangi somut şartların ürünü olduğunu belirttikten sonra bunun Türkiye için geçerli olup olmadığını son derece açık ve kolay anlaşılabilir bir biçimde sunmaktadır. Ayrıca anti-emperyalist mücadelenin ne zaman milli planda, ne zaman sınıfsal planda verileceğini ve bunun ne anlama geldiğini izlemektedir. İkinci bölümde ise Türkiye'de basma kalıp MDD.ciliğin nasıl doğup geliştiğini, toplumun hangi kesimlerinde ve niçin çabucak yerleştiğini ve TİP karşısındaki tutumunu kimlerin işine yaradığını son yılların pratiği ile açıklamaktadır. MDD.cilerin kullandıkları sloganların ve yürüttükleri eylemlerin küçük burjuva devrimciliğinden öteye geçmediğini, ülkenin somut gerçeklerini değil de siyasi oportünizmi, ezbercilliği ve aktarmacılığı esas aldığı için zaman içinde gösterdikleri tutarsızlığı bir bir saymaktadır.

— Türkiye'de egemen üretim biçimi hangisidir?

— Sömürü ve baskının esas kaynağı nedir?

— Emperyalizmin Türkiye'deki tabanını hangi sınıf ve tabakalar oluşturmakta ve taban içinde esas güçü hangi sınıf temsil etmektedir?

— Siyasi iktidarın sınıfsal karakteri nedir?

— Emperyalizmin sömürü ve baskısının yöntemi nedir ve bunun anti-emperyalist mücadele için ne önemi vardır?

İşte yazı, bir ülkenin önündeki devrimci adımı tesbitinde cevaplandırılması gereken yukarıdaki sorular için özlü ve tutarlı karşılıklar vermekte ve buradan giderek Türkiye'nin önündeki devrim aşamasının milli demokratik değil sosyalist karakterde olduğunu ve ona göre çalışılması gerektiğini belirtmektedir.

Gerek büyük yaygaralar koparacak bütün sosyalistleri uğraştıran MDD.ciliğin içyüzünü iyice tanımak; gerekse sosyalist devrim teorisinin bugüne kadar belirlenmiş temel taşlarının neler olduğunu anlamak bakımından yazının önemle okunması gerekir.

EMEK AÇISINDAN

— Burjuvazinin şaşkınlığı faşizme dönüşüyor.

● Sıkı yönetim niçin uzatıldı?

● "Hükümet acizini örtmek için orduyu alet etmek istiyor"

● Bütün sosyalistler ve bütün demokratik güçler uyanık olmalıdır.

— Ecevit solculuğu sınıfsal temeline oturuyor.

— Fındık üreticilerinin direnişi

— Teknik personel artı-değer kavgasında.

— Orta Doğuda değişen denge

EMEK'İN ELİNİZDEKİ HAFTALIK YAYINI SOSYALİSTLERE PARASIZ OLARAK GÖNDERİLMEKTEDİR. HAFTALIK YAYININ ELİNE GEÇMESİNİ İSTEDİĞİNİZ SOSYALİSTLERİN ADRESLERİNİ EMEK'E BİLDİRİNİZ.

EMEK Haftalık Yayın * EMEK Dergisinin Ekidir.
8. Ağustos 1970; Sayı : 9
Fiatı : 25 Krş.

Dizgi ve Baskı : Baylan Basım ve Ciltevi
Adres : Süleyman Sırrı Sokak 2/8 Yenişehir — ANKARA

GİDECEĞİ YER :